

Astrid Lindgren

ERAZEM IN POTEPUH

Mario Šelih, Jagoda, Manca Ogorevc, Branko Završan, Blaž Dolenc, Minca Lorenci, Igor Sancin, Rastko Krošl

Gledališki trg 5, 3000 Celje

Mag. Tina Kosi, upravnica
Dr. Borut Smrekar, svetovalec upravnice
Tajlana Doma, Ajla Predan, dramaturginji
Joža Volk, lektor
Miran Pilko, Miha Peperko, tehnična vodja
Jerneja Volfgang, vodja programa
Telefon +386 (0)3 4264 214
Telefaks +386 (0)3 4264 206
E-naslov tilen.naraks@slg-ce.si

Tilen Naraks, vodja marketinga in odnosov z javnostmi
Telefon +386 (0)3 4264 205 in +386 (0)51 660 281
E-naslov tilen.naraks@slg-ce.si

Blagajna
Urška Zimšek, informatorka-organizatorka
Jerica Vitez, strokovna delavka
Telefon +386 (0)3 4264 208
E-naslov blagajna@slg-ce.si
(Blagajna je odprta vsak delavnik od 9.00 do 12.00 in od 15.00 do 18.00 ter uro pred začetkom predstav.)

Tajništvo
Lea Toman, vodja uprave
Telefon +386 (0)3 4264 202
Telefaks +386 (0)3 4264 220
Centrala +386 (0)3 4264 200
E-naslov tajništvo@slg-ce.si
Spletne stran www.slg-ce.si

Astrid Lindgren

ERAZEM IN POTEPUH

(RASMUS PÅ LUFFEN)

PREDSTAVA ZA OTROKE
PRVA SLOVENSKA UPRIZORITEV

Avtor dramatzacije **Staffan Götestam**

Avtorja songov **Astrid Lindgren, Staffan Götestam**
Prevajalec **Darko Čuden**

Avtorica priredbe songov **Ana Duša**

Režiserka **Ajda Valci**

Dramaturginja **Tina Kosi**

Scenografinja **Mateja Kapun**

Kostumografinja **Mira Strnad**

Avtor glasbe **Anders Berglund**

Avtorji glasbe songov **Anders Berglund, Allan Edvall, Gösta Linderholm**

Korepetitorja **Simon Dvoršak, Izток Kocen**

Koreograf **Tamás Tuza**

Oblikovalec luči **Nikola Zavišič**

Lektor **Jože Volk**

IGRAJO

Erazem **Blaž Dolenc**

Oskar **Branko Završan**

Kraguljevka, Gospa Hedberg, Tamala Sara **Jagoda**

Albin, Služkinja Anastina **Minca Lorenci**

Greta, Kmetica, Točajka, Martina **Manca Ogorevc**

Trgovec, Liander **Igor Sancin**

Gunnar, Lif **David Čeh**

Taveliki Peter, Uradnik **Rastko Krošl**

Trgovčeva žena, Bergkvist **Mario Šelih**

Zahvaljujemo se Švedskemu kulturnemu svetu za subvencijo, ki je krila stroške prevoda.

Vodja predstave Anže Čater • Šepetalka Simona Krošl • Lučni mojster Denis Kresnik • Tonski mojster Drago Radaković • Rekviziter Roman Grdina • Dežurni tehniko David Vitez • Frizerki Marjana Sumrak, Andreja Veselak Pavlič • Garderoberki Melita Trojar, Mojca Panič • Odrski mojster Gregor Prah • Tehnična vodja Miran Pilko, Miha Peperko • Upravnica mag. Tina Kosi

PREMIERA **22. SEPTEMBRA 2017**

Astrid Lindgren

(Slovensko Ljudsko gledališče Celje, 2017)

Astrid Lindgren je bila ena najbolj priljubljenih avtoric za otroke. Čeprav je bila vse življenje zaposlena v založbi, je ob tem napisala več kot 36 knjig za mladino. Njena najbolj znana dela so: *Pika Nogavička*, *Bratec in Klujukec s strehe*, *Erazem in potepuh*, *Brata Levjesrčna*, *Ronja*, *razbajniška hči* ... Pisala je tudi za odrasle, filmske scenarije in gledališka dela. V svojih delih se je dotikala (za tisti čas) nenavadnih tem za otroke, kot so smrt, marginalci, posebneži ... O smrti je zapisala, da se ji kot otroku ni zdelo strašno, saj nekoč vsi umrejo in se potem spet srečajo v nebesih. Edini problem, ki ga je kot otrok občutila v zvezi s tem, je bilo dejstvo, da vsi ne umrejo istočasno.

Astrid Lindgren je bila vse življenje borka za pravice otrok in živali. Izjavila je: »Ni lahko biti majhen, ubog in sam. Svet je poln neznanega in poln stvari, ki te strašijo. In vse, na kar se otrok lahko zanese, so odrasli. Oni bi morali poskrbeti, da bi bil svet varen, topel in prijazen za otroka. Toda ali to storijo?«

Za svoje delo je prejela več nagrad, med njimi nagrado Hansa Christiana Andersena, Lewis Carroll Shelf Award, International Book Award od UNESC-a, Mildred Bitchelerd Award in številne druge. Njena dela so prevedena v 95 različnih jezikov, del *Ronje* celo v latinščino.

Nekaj zanimivosti, ki pričajo o izjemni priljubljenosti Astrid Lindgren: leta 1978 je sovjetski astronom Nikolaj Stepanovič Černik (Chernykh) odkril manjši planet in ga poimenoval po Astrid Lindgren – 3204 Lindgren; Švedi so leta 1995 poimenovali manjši satelit sprva samo Astrid kot pogosto žensko ime, nato pa so poimenovali inštrumente na mikrosatelitu po junakih njenih knjig – PIPPI (Prelude in Planetary Particle Imaging), EMIL (Electron Measurements – In-situ and Lightweight) in MIO (Miniature Imaging Optics).

Erazem in potepuh je bil sprva scenarij za film, ki ga so posneli 1955, leta 1956 ga je Lindgrenova predelala v roman in zanj leta 1958 drugič prejela nagrado Hansa Christiana Andersena. Leta 1960 so Slovenci posneli nadaljevanko v petih delih, leta 1981 pa so Švedi ponovno posneli novejšo različico filma.

še danes priljubljena med otroki in odraslimi po vsem svetu. Dobro leto po njenem izidu je Astrid Lindgren postala odgovorna urednica knjig za otroke pri založbi Rabén & Sjögren.

Življenje se ji je postavilo na glavo – nekoč navadna gospodinja je postala svetovno znana pisateljica. Slava je prinesla tudi vse večje zanimanje javnosti za njeno zasebnost, kar jo je zelo motilo.

Po možganski kapi, ki jo je zadela pri enaindevdesetih letih, je prenehala potovati in javno nastopati. Umrla je januarja leta 2002 na svojem domu v Stockholmu. Zadnje slovo od slavne pisateljice je bilo 8. marca, na mednarodni dan žena. Pogrebnega spreveda do stolnice v starem mestnem jedru Stockholma se je udeležila nepregledna množica ljudi.

Jagoda, David Čeh, Minca Lorenci, Rastko Krošl, Blaž Dolenc

Tina Kosi

Erazem in potepuh

(Slovensko Ljudsko gledališče Celje, 2017)

(Slovensko Ljudsko gledališče Celje, 2017)

Astrid Lindgren je ena najbolj priljubljenih avtoric za otroke. Čeprav je bila vse življenje zaposlena v založbi, je ob tem napisala več kot 36 knjig za mladino. Njena najbolj znana dela so: *Pika Nogavička*, *Bratec in Klujukec s strehe*, *Erazem in potepuh*, *Brata Levjesrčna*, *Ronja*, *razbajniška hči* ... Pisala je tudi za odrasle, filmske scenarije in gledališka dela. V svojih delih se je dotikala (za tisti čas) nenavadnih tem za otroke, kot so smrt, marginalci, posebneži ... O smrti je zapisala, da se ji kot otroku ni zdelo strašno, saj nekoč vsi umrejo in se potem spet srečajo v nebesih. Edini problem, ki ga je kot otrok občutila v zvezi s tem, je bilo dejstvo, da vsi ne umrejo istočasno.

Astrid Lindgren je bila vse življenje borka za pravice otrok in živali. Izjavila je: »Ni lahko biti majhen, ubog in sam. Svet je poln neznanega in poln stvari, ki te strašijo. In vse, na kar se otrok lahko zanese, so odrasli. Oni bi morali poskrbeti, da bi bil svet varen, topel in prijazen za otroka. Toda ali to storijo?«

Za svoje delo je prejela več nagrad, med njimi nagrado Hansa Christiana Andersena, Lewis Carroll Shelf Award, International Book Award od UNESC-a, Mildred Bitchelerd Award in številne druge. Njena dela so prevedena v 95 različnih jezikov, del *Ronje* celo v latinščino.

Nekaj zanimivosti, ki pričajo o izjemni priljubljenosti Astrid Lindgren: leta 1978 je sovjetski astronom Nikolaj Stepanovič Černik (Chernykh) odkril manjši planet in ga poimenoval po Astrid Lindgren – 3204 Lindgren; Švedi so leta 1995 poimenovali manjši satelit sprva samo Astrid kot pogosto žensko ime, nato pa so poimenovali inštrumente na mikrosatelitu po junakih njenih knjig – PIPPI (Prelude in Planetary Particle Imaging), EMIL (Electron Measurements – In-situ and Lightweight) in MIO (Miniature Imaging Optics).

Erazem in potepuh je bil sprva scenarij za film, ki ga so posneli 1955, leta 1956 ga je Lindgrenova predelala v roman in zanj leta 1958 drugič prejela nagrado Hansa Christiana Andersena. Leta 1960 so Slovenci posneli nadaljevanko v petih delih, leta 1981 pa so Švedi ponovno posneli novejšo različico filma.

Glavni junak zgodbe je Erazem, arhetip otroka sirote (po Jungu) z nejasnim poreklom. Živi v sirotišnici, iz katere pobegne. Sirotišnice so se začele po Evropi ustanovljati v srednjem veku, in sicer pod okriljem hospitalov in cerkvenih ustanov. Namenjene so bile zapuščenim in osirotelim otrokom, higienske razmere v njih so bile slabe, vlada-la je trda disciplina s strogimi kaznimi. Z odraslimi Erazem nima dobrih izkušenj, dokler ne spozna potepuha Oskarja. Oskar je kležež, preživlja se s petjem in z manjšimi opravili po kmetijah. Njegova podoba je romantizirana. Čeprav je potepuh in marginalac, je pameten, pošten, »božji človek« in edina ljubeča odrasla oseba, ki jo je Erazem v svojem otroštvu spoznal.

Branko Završan, Blaž Dolenc

Potepuhi obstajajo že od antičnih časov. Modern koncept potepuha se je razvil s širitvijo industrijskih mest v zgodnjem 19. stoletju in s povečanjem števila migrantskih delavcev. Problem potepušta se je razširil leta 1840 z ekonomsko krizo, prej je bilo namreč potepuštvo premikanje delavca od dela do dela (sezonsko delo), kar je bila poceni različica za avanturistično življenje v nasprotju z dolgočasnim meščanskim življenjem.

Potepuhov je bilo več vrst:

- oseba, ki ne dela in berači v istem kraju, kjer živi;
- brezdomec, ki potuje iz kraja v kraj, išče občasno delo in se prevaža ilegalno, na primer z vlakom;
- oseba, ki potuje iz kraja v kraj in tam berači.

Med potepuhom in sezonskim delavcem ob koncu 19. stoletja in na začetku 20. stoletja ni bilo razlike.

Po številnih dogodivščinah se Erazmova zgodba konča srečno. Konec pa ni osladen (v večini zgodb sirota spozna svoje prave starše), temveč je realen. Erazma k sebi vzameta Oskar in njegova žena. Najde nov dom in družino, ki si ju srčno želi.

Erazem in potepuh je topla, prisrčna in hkrati napeta zgodba o ljubezni, sreči, sanjah o družini in pripadnosti, hkrati pa je tudi napeta detektivka, ki je zanimiva širokemu krogu mladega občinstva.

(Slovensko Ljudsko gledališče Celje, 2017)

Astrid Lindgren skozi prizmo socialne neenakosti in drugačnega načina življenja s humorjem oblikuje tudi negativne like, kot so kriminalci, in daje največ človeške topline in razuma marginalnim skupinam (potepuhom, sirotam).

(Slovensko Ljudsko gledališče Celje, 2017)

David Čeh, Manca Ogorevc, Igor Sancin

Foto Uroš Hočevar

Blaž Dolenc (1993) je pred opravljenimi sprejemnimi izpiti na AGRFT igral v Mladinskem gledališču Svoboda v Trbovljah in bil prav tako član Šentjakobskega gledališča v Ljubljani. Leta 2012 je začel študij na Akademiji pod mentorstvom Matjaža Zupančiča in Braneta Šturbeja, slednjega je v tretjem letniku zamenjal Matjaž Tribušon. V času šolanja so leta 2014 sodelovali z akademjsko produkcijo *Triko* na Festivalu studentskog pozorišča v Novem Sadu, leta 2016 pa z *Malomeščansko svatbo* na festivalu NONSTOP v Chemnitzu. Z uprizoritvijo *Zborovanje ptic* v režiji Nine Rajič Kranjac in produkciji Gledališča Glej so gostovali na MIT festivalu v Cetingju, festivalu TESZT v Romuniji in sarajevskem MESS-u, kjer so leta 2016 prejeli nagrado za skupinsko igro. V času študija je sodeloval pri diplomskem filmu Nejca Levstika *Talenti* in diplomskem filmu Jana Marina *Nazaj*. Po končanem četrtem letniku študija je igral v predstavi *Svetovalec* v režiji Nine Rajič Kranjac v Mestnem gledališču ljubljanskem, *Vojni in mir* v režiji Silvia Purcareta v koprodukciji SNG Drama Ljubljana, Mestnega gledališča ljubljanskega in Cankarjevega doma. Nastopil je tudi v magistrskem filmu Nikolaja Vodoška *K.A.O.S.*

Osebn arhiv

Skladatelj in dirigent Izток Kocen (1986) je redni študent podiplomskega študija na oddelku za Kompozicijo in glasbeno teorijo, v razredu Dušana Bavdka, in študent dirigiranja v razredu Marka Letonje in Simona Dvoršaka. Njegove skladbe so doživele uspešne izvedbe tako v tujini (Madžarska, Češka, Hrvaška, Srbija, Bosna in Hercegovina ...) kot tudi na pomembnih domačih odrih (Slovenska filharmonija, SNG Opera in balet Ljubljana ...). Na postvarjalnem področju je aktiven kot zborovodja več zborov (Primorski akademski zbor Vinko Vodopivec ..., kot asistent dirigenta in drugi dirigent sodeluje v muzikalu *Moje pesmi, moje sanje*, pri postavitvi opere *ADA* v sodelovanju z SKGG ter pri operi *Hobit* v sodelovanju z Glasbeno matico Ljubljana. V preteklosti je kot korepetitor in asistent dirigenta sodeloval pri operi Tomaža Sveteta *Junak našega časa* in pri operi *Nežni velikan* angleškega skladatelja Stephena McNeffa. Januarja 2017 je v Budimpešti dirigiral svojo komorno opero *Nesrečni ljubimec* po noveli Vladimírja Bartola.

NOVI ČLAN ANSAMBLA SLG CELJE

BLAŽ DOLENC,
dramski igralec

NOVI SODELAVEC SLG CELJE

IZTOK KOCEN,
korepetitor